Dit document is gedownload door () op November 24, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Even bellen!

Tijdens deze les gaan de leerlingen ervaren welke digitale manieren van communiceren er zijn. Ook leren ze op welke manier zo'n digitale manier van communicatie ingezet wordt.
De les heeft zowel doe- als praatopdrachten en is daardoor afwisselend en interactief.
Totale duur: 40 minuten.

VERBINDING MET BEROEPEN EN DE ARBEIDSMARKT

Bij de meeste beroepen die leerlingen kunnen bedenken, hebben ze de skills uit deze les nodig om te kunnen communiceren met anderen. Er is wel een onderscheid te maken in voorkeuren voor soorten communicatie: zo werkt iemand op een callcenter vooral met de telefoon, maar zijn er ook specifieke bedrijven die je alleen per e-mail kunt bereiken. Het leren inschatten welke vorm van communicatie het beste past bij het benaderen van een ander, heeft te maken met kennis over technologie en ervaring met mensen. De opbouw van kennis hierover kan al beginnen in de onderbouw van het basisonderwijs.

LESOPBOUW

- Introductie: De leerlingen delen hun eigen ervaringen met digitale communicatiemiddelen (10 min.)
- Verdieping: De leerlingen ontdekken welke manieren er nog meer zijn om digitaal te communiceren (15 min.)
- Doen: De leerlingen spelen verschillende vormen van digitale communicatie na (10 min.)
- Afronding: De leerlingen bespreken de les en hun bevindingen (5 min.)

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding
- Digibord met internetverbinding: klik door de slides voor op het digibord
- Vier stuks A4-papier, (dikke) stift, wasknijper
- Een smartphone met een timer

ETHIEK & TECHNOLOGIE

In deze les staat het volgende ethische vraagstuk centraal. We leven samen in een digitale wereld. Leerlingen worden thuis ook geconfronteerd met de vele vormen van digitale communicatie die soms meer tijd en ruimte innemen dan misschien wenselijk is. Wat vinden de leerlingen ervan als hun gezinsleden veel tijd op hun telefoon doorbrengen? Durven ze daar iets van te zeggen? Wat gebeurt er met henzelf als ze op de telefoon iets mogen doen? Horen ze hun ouders dan ook nog wel als er iets gevraagd wordt? Zijn er thuis regels over het gebruik van de telefoon/tablet?

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerndoel vak	21st century skills
1 Digitale communicatie en samenwerking DG4.2 Digitale communicatie.	**1 Mediawijsheid** De leerling kent verschillende mogelijkheden van digitale middelen om te communiceren.	**1 Nederlands** De leerling leert informatie te verwerven uit gesproken taal en leert tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.	**1 Communiceren**
2 De werking en het (creatieve) gebruik van digitale technologie DG3.1 Interactie en creatie met digitale technologie.	**2 Mediawijsheid** De leerling weet dat er via media gecommuniceerd kan worden.		**2 Sociale & culturele vaardigheden**

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2020 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Patsboem! Educatief.

Dit document is gedownload door () op November 24, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

INTRODUCTIE

Openingsslide

Slide 1, Praten met de klas

Kom bellend de klas binnen, of laat de timer van de telefoon afgaan en neem dan op alsof er iemand belt. Houd een kort gesprek met weinig inhoud. Bijvoorbeeld:
Oh wat leuk dat je belt! … Ja hoor, het gaat heel goed. … Ja hoor, op school gaat alles ook goed. … Even bijkletsen? Wat een leuk idee! … Nu? … Oh, dat komt nu niet zo goed uit. … Ja, de leerlingen zitten net op me te wachten. Kunnen jullie nog even wachten misschien? Dan kan ik even kletsen! … Oh, de leerlingen vinden dat niet zo'n goed idee. Ik bel je later wel terug, als de leerlingen naar huis zijn. … Oké, dag!
'Dat was niet zo netjes van mij. Ik had misschien helemaal de telefoon niet moeten opnemen. Wat vinden jullie? Toch is bellen wel handig. Met een telefoon kun je met iemand praten die niet op dezelfde plek is als jij. Met wie bel jij weleens?'
Laat de slide zien. 'Wat kun je nog meer doen met een telefoon dan bellen?' Laat leerlingen opsommen: berichtjes sturen, spelletjes doen, muziek luisteren… Pak een een A4-papier en teken een smartphone (een schets is prima). Schrijf eronder: bellen.

Slide 2, Praten en denken

Vraag de leerlingen of ze herkennen wat er op het plaatje staat. Het zijn berichtjes. Laat ze vertellen hoe ze dat weten en vertellen over hun ervaringen thuis. Sturen mensen in hun gezin berichtjes? Weten ze dan waar dat over gaat?
Pak een A4-papier en teken het plaatje van de slide na (een schets is prima). Schrijf eronder: berichtjes sturen.

Slide 3, Praten en denken

'We hebben nu gezien hoe we met mensen kunnen praten, terwijl ze niet bij ons in de buurt zijn: bellen of een berichtje sturen. Dan heb je een telefoon nodig. Er zijn nog meer manieren waarop we iets aan iemand kunnen vertellen, maar dan zonder telefoon.'
Laat de leerlingen meedenken. Het plaatje op de slide verklapt het al een beetje. Weten ze wat een e-mail is? Leg uit: 'Je kunt een bericht typen op de computer. Dat is een beetje alsof je iemand een brief schrijft. Misschien heb je een vraag of wil je iemand uitnodigen voor je verjaardag? Je vertelt de computer aan wie je het wil sturen. Het bericht komt dan bij die persoon op de computer. Hij of zij kan weer antwoord geven.'
Pak een A4-papier en teken een plaatje van de computer (een schets is prima). Schrijf eronder: e-mail.

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2020 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Patsboem! Educatief.

Dit document is gedownload door () op November 24, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

Slide 4, Praten en denken

Laat de slide zien. ‘Wat is deze jongen aan het doen denk je?’ Laat de leerlingen reageren. Deze jongen is aan het videobellen. Kunnen de leerlingen analyseren met wie hij een gesprek voert? Weten ze hoe videobellen werkt? Geef iedereen de ruimte om er verhalen over te vertellen. In dit geval lijkt het erop dat de jongen met een leerkracht videobelt, omdat hij aan een bureau zit met schoolspullen erbij. Vinden de leerlingen videobellen leuk? Of juist niet?
‘Videobellen is ook een manier om iemand te spreken die niet in je buurt is. Het kan heel fijn zijn om iemand te zien én te spreken. Bijvoorbeeld als je niet naar opa en oma kunt. Met videobellen kun je elkaar wel even zien!’
Pak een A4-papier en teken een plaatje van de computer met een persoon op het scherm (een schets is prima). Schrijf eronder: videobellen.

DOEN

Slide 5, Doen

Hang de vier A4’tjes met de schetsen aan een centrale waslijn of hang ze op het bord. Herhaal wat er op ieder papier staat.
Leg uit: ‘We gaan rondlopen in de klas. Je mag rustig wandelen, overal waar je wil. Als ik een seintje geef, sta je stil. Je gaat bij degene staan die het dichtst bij jou staat. Ga met de ruggen tegen elkaar aan staan. Kijk goed waar de wasknijper hangt: ik hang het nu bij videobellen. Je gaat videobellen met de ander’.
Doe het voor met een leerling. Voer een kort gesprekje en doe net of je een telefoon voor je gezicht houdt. *Hoi! Ik wilde je graag even zien. Hoe gaat het met je? Heb je nog wat leuks gedaan vandaag?*
Geef aan dat bij een gesprek hoort dat je iemand gedag zegt en dat je altijd netjes afsluit: tot ziens!
Laat de leerlingen het proberen. Ze lopen rond en op een signaal zoeken ze elkaar op. (Doe zelf ook mee als dat kan.) Geef na een halve minuut (of korter als dat beter is) een stopsignaal.
Verplaats de wasknijper en doe weer een gesprek voor. Bij een e-mail praat je niet om de beurt, maar vertel je een verhaaltje en stel je misschien een vraag. Bij de berichtjes zeg je om de beurt een zin. Als alles een keer voorbijgekomen is, herhaal dan de opdracht, maar doe niets meer voor. Wissel de wasknijper op willekeurige volgorde en gooi het tempo met wandelen-uitwisselen iets omhoog. Stimuleer dat leerlingen niet steeds dezelfde leerlingen opzoeken.

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2020 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Patsboem! Educatief.

Dit document is gedownload door () op November 24, 2026.
Mag alleen gekopieerd worden voor gebruik binnen de school van 'gebruiker'. Zie ook de abonnementsvoorwaarden van Leapo.

BEROEPENSLIDE/ARBEIDSMARKT

Slide 6, Handig om te leren om....

... te kunnen praten met mensen bij wie je niet in de buurt bent. Vraag: 'Wat denk je dat deze mevrouw doet? (Ze staat iets te regelen tijdens haar werk.) Het is handig om te weten op welke manieren je met mensen kunt praten, als ze niet in je buurt zijn. Mensen die werken, hebben veel te maken met bellen, berichten sturen, videobellen en e-mailen. Wie weet al wat hij wil worden later? Weet jij al of je veel met mensen moet praten die niet in de buurt zijn?' Praat nog even na met de leerlingen.

VERDIEPING

Slide 7, Doen

Hang de A4'tjes met de vier communicatiemiddelen in de huishoek/poppenhoek als mogelijk spelscript. Hang de wasknijpers erbij. Leerlingen kunnen zelf een communicatievorm kiezen om te gebruiken in hun spel, of je bepaalt vooraf welke vorm sowieso een keer moet voorkomen. Leg aan ze uit wat de bedoeling is als ze in de hoek spelen.

AFRONDING

Slide 8, Praten met de klas

Bespreek hoe de leerlingen de opdracht ervaren hebben. Welke manieren van met elkaar praten op afstand hebben ze onthouden? Hebben ze ook een idee welk communicatiemiddel op welk moment handig ingezet kan worden? Een e-mail sturen als je niet meteen antwoord wilt, even videobellen als je iemand graag wil zien. Misschien zijn er wel leerlingen die nog een manier van communiceren kennen, bijvoorbeeld chatten via de computer. Laat ze daar nog over vertellen. (Bijvoorbeeld een oudere zus of broer die tijdens het gamen contact heeft met vrienden.) Wijs naar de slide. 'Kijk maar eens op dit plaatje. Deze jongens zijn ook aan het bellen, maar dan heel anders: met twee blikjes en een touw. Ook leuk toch?'

Laat de telefoon weer afgaan. Pak het erbij. Kijk naar de leerlingen. Zet de telefoon uit. 'Bellen is heel leuk, maar niet als je op dat moment met andere mensen aan het praten bent. In het echt nog wel!' Stop de telefoon weg.

Stichting FutureNL ontwikkelt onafhankelijk lesmateriaal. © 2020 Iedereen mag deze les downloaden, delen en uitprinten (alleen niet als je er geld mee wilt verdienen). Doen! Creative Commons licence: CC BY-NC-ND 4.0. Deze les is gemaakt door Patsboem! Educatief.